

Liesbeth van der Pol over de warmtekrachtcentrale in Utrecht: 'Emotionele impact is blijvend'

Raf van Oosterhout | Gepubliceerd: 17 apr. 2024

De warmtekrachtkoppelingscentrale - WKK - op de Utrechtse Uithof is sinds eind maart jl. een gemeentelijk monument. Dat is opvallend, want het gebouw werd nog geen twintig jaar geleden, in 2005, opgeleverd. Wat maakt het project van Dok architecten zo bijzonder? We vroegen het hoofdarchitect en voormalig rijksbouwmeester Liesbeth van der Pol, Bettina van Santen, architectuurhistoricus bij de gemeente Utrecht en architectuurpublicist Arjan den Boer.

📁 Geef cadeau

Delen

'De warmtekrachtcentrale is een iconisch gebouw, daar zijn de meeste mensen hier het wel over eens', vertelt Arjan den Boer uit Utrecht, 'natuurlijk is er tijd nodig om te beoordelen of een project de moeite waard is om te bewaren, maar als je te lang wacht ben je te laat. Dan is het alweer weg of aangepast.' Den Boer roemt de warmtekrachtcentrale daarnaast om zijn stevige uitstraling en unieke bouwschil: 'Je ziet zelden een bouwwerk dat geheel is uitgevoerd in cortenstaal.'

Een nutsgebouw met ambitie

Net als Den Boer benadrukt ook architectuurhistoricus Bettina van Santen de architectonische kwaliteit van de warmtekrachtcentrale op de Uithof. 'Het is een functioneel

Meld je aan voor onze notificaties

En ontvang de belangrijkste artikelen over het gebied van architectuur, stedenbouw en interieur.

UIT AAN

gebouw en tegelijkertijd echt een sculptuur.' Bovendien geeft de WKK volgens haar mooi weer hoe hoog de architectonische ambities lagen in de periode na 1990. 'Nutsgebouwen in bijvoorbeeld Leidsche Rijn of op de Uithof werden toen met heel veel zorg ontworpen. De warmtekrachtcentrale representeert de architectuuropleving vanaf de jaren negentig.' Dit laatste was voor de gemeente Utrecht een belangrijke reden om de WKK als gemeentelijk monument aan te dragen.

Beeld Hoekstra

Het verleden is noemenswaardig, maar welke toekomst ligt voor het gebouw in het verschiet? In haar ontwerp heeft Liesbeth van der Pol de cortenstalen schil precies om de technische installaties van de warmtekrachtcentrale van destijds heen gewikkeld. De installaties zijn tijdelijk en draaien vooralsnog op gas, maar Van Santen verwacht dat het gebouw zijn functie niet snel verliest: 'De Universiteit Utrecht is van plan de functie van energievoorziening hier te behouden en in 2040 van het gas af te zijn.' Mocht dit niet lukken, dan is herbestemmen volgens Van Santen altijd nog een goede optie. 'Als de installaties ooit verdwijnen, biedt het interieur ontzettend veel ruimte voor creativiteit.'

Een gebouw dat emotioneert

Van der Pol vindt het goed voorstelbaar dat de krachtcentrale zijn functie verliest. Het karakter van een gebouw moet volgens haar zo sterk zijn dat het zich los van zijn functie weet te verhouden tot de mens. 'Met deze oervorm van een draagconstructie tegen de zwaartekracht in hebben we geprobeerd een dieper gevoel op te roepen dat hoort bij industrieel erfgoed', vertelt Van der Pol terwijl ze ook aanstipt dat die emotie bij iedereen anders kan en mag zijn.

"Emotie oproepen met een gebouw is een 'must' voor elke architect, maar staat in geen enkel programma van eisen"

— Liesbeth van der Pol

Monumenten van over de hele wereld leren ons volgens Van der Pol één ding: 'Emotionele impact is blijvend.' De voormalig rijksbouwmeester is binnen haar projecten dan ook continu op zoek naar emotionele lading. Toch is deze ambitie binnen de professie allesbehalve vanzelfsprekend. 'Emotie oproepen met een gebouw is een 'must' voor elke architect, maar staat in geen enkel programma van eisen.'

De gemeente Utrecht wees nog 35 andere monumenten aan die tussen 1970 en 2008 zijn gerealiseerd. Bekijk [hier](#) de volledige lijst.

BEKIJK OOK

Arjan den Boer schreef een artikel over Station Utrecht Overvecht van Caroline Laboyrie. Evenals de WKK van Liesbeth van der Pol is het station sinds kort een gemeentelijk monument.

Het postmoderne Station Utrecht Overvecht door Caroline Laboyrie doorstaat de tand des tijds

Raf van Oosterhout

STAGIAIR

Lees ook

ONDERWIJSGEBOUW

Basisschool Klein Engelbert, Engelbert - vector-i

BINNENHOF

Renovatie Binnenhof kost sowieso 2 miljard euro

FINLAND

Helsinki nodigt internationale architecten uit om nieuw...

BOIJMANS VAN BEUNINGEN

Boijmans te bezoeken tijdens de Rotterdam Architectuurmaand 2024

de Architect – Thema: Architectuur

Ontvang eens per vier weken achtergronden, inspiratie en verdieping op het gebied van architectuur.

Schrijf je in!

Ben je niet s.huizenga@pbt-delft.nl? - [Log hier uit](#)

Abonneren Nieuwsbrieven

Veelgestelde vragen

Contact

Categorieën

Architectuur

Stedenbouw

Interieur

Ontwerppraktijk

Nieuws

Platform

Printuitgave

Digimazine

ARC Awards

Projectbezoeken

Thema's

De werkende stad

Zorgzame architectuur

Van offline naar online

Hemels wonen

(Ge)bouwen met
geschiedenis

Volg de Architect

Facebook

LinkedIn

Instagram

Twitter

Spotify

de Architect is onderdeel van VMN media. Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: [Algemene Voorwaarden](#) en [Privacy en Cookie beleid](#) | [Privacy instellingen](#)

